

STOPA

ČASOPIS ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V ZAHRA NIČÍ Č. 51

Chcem věrni zůstat Také dál

Calif. VI 1977

Redakční kruh: V. Balejka, Dr. J. Kolominský, Dr. V. Fanderlik, E. French, L. Rozsypal,

Adresa redakce: STOPA, 3133 Shipway Ave, Long Beach, California 90808, U.S.A.
V Evropě: SKAUTED, Postbus 2480, Utrecht, NEDERLAND

František Němec sedmdesátníkem. 3. června 1977.

Je jedním z nejhouževnatějších skautů, či spíše 'pr skautů' kteří budovali náš skauting před válkou. Pamatuji se na něho z Hodonína, kde jsem vedl rodcovské kursy pro jeho chlapce a děvčata před válkou, a poznal jsem v něm vynikajícího a obětavého vychovatele mládeže, kterou měl rád a které rozuměl. Vzpomínám na jeho činnost v Brně a zejména na jeho obětavou práci v Praze po válce. Vím o jeho oběti kterou za skauting zaplatil, když s Drem Průchou a s několika jinými členy náčelnictva ztrávil leta a leta ve vězení. V letech šedesátých byl rehabilitován a za kratko na to zase stojí v čele skautingu při jeho obnově za Pražského Jara. Hlava mu zbělela, ale srdce nezestárnulo. Se stejnou energií a elánem organizuje, vede kursy a tábory a nestrácí víru v poslání skautingu. A teď vzpomíná a my také.

Přejeme mu všichni, aby to dotáhnul na tu stovku svěží a mlád.

U Č M E S E K D E S E T O D Á .

Leckdo z nás si myslí, že náš způsob vedení táborů, naše hry a náš program byl lepší a že se ničemu nemůžeme naučit.

To je jednak příliš sebevědomé, či lépe domýšlivost.

Jsmo tu v exilu a snad se někdo z nás vrátí domů a bude moci zase skautovat a vést oddíly našich chlapců a děvčat. Co jim nového doveze ?

Ve styku se skauty celého světa se můžeme mnohému naučit. Jen bych zde vyjmenoval několik oblastí.

Skandinávci / Švédové, Norové a Dánové/ Němci a Rakušáci mají velkou tradici turistickou. Jejich výzbroj, tlumoky, boty, pláště do deště, nádobí na vaření je lehké, velice skladné a trvalé.

Naučte se od nich skládat tlumoky tak, aby se snadno nosily. Balte je nad hlavu.

Angličané mají dokonalé nářadí jako nože, pily a pod. Stejně Američané. Prohlédněte si katalogy, přečtete si něco o udržování nářadí.

Jsmo pyšní na své podsady. Ty se však nedají všude stavět. Hlavně ne na kratších taborech. Naučte se od ostatních narodů, jak stavět stany, vyrobit drobnosti v tábore jako zavězy na nadaví, uložení nářadí a pod.

Naše kuchyně a vaření je jistě dobré. Nemáme však praxi se suchou lehkou stravou na putovních taborech a výletech. Dnes se vyrábí po světě kde jaká 'sušená strava', která je lehká, snadno se nosí, nekazí se a rychle se připravuje. Najděte se americké příručky skautské o tom, které obsahují vynikající nápady a vyzkoušené praktiky.

V poslední době se stává hlavně v Americe a Kanadě, že se zřítí někde letadlo a lidé zůstanou v pustině bez zásob, jídla a často i potřebného šatstva. Jak přežít? Vyšla řada příruček na toto thema. Dávno před válkou ještě doma jsme pořádali pro 'rovery' několikadenní podniky, kde jsme jedli jenom co jsme našli. Je to často nesnadné hlavně v létě, ne tak na podzim. Uspořádejte takový výlet pro starší mládež. Budete překvapeni co všechno se dá jíst, jak se dělá dobrý a teplý přístřešek a hlavně najde teplé místo k přenocování. Je o tom mnoho literatury a nebojte se podle knížek pracovat. Dnes jsou kursy v Kanadě a Americe povinné pro piloty kteří létají nad pustinou, aby se naučili přežít.

N A Š A V E L E N K A . . .

výstava obrazov sestry Velenky, sa konala od 18-31 Apríla vo veľkej hale výstavnej siene v Trail.

Podľa názoru kritikov, obrazy vyjadrujú duševnú i umeleckú kvalitu Velenky, vyjadrenú neobvyklou harmoniou bariev, ktorá sa prihovára k citom návštevníka. Nie nadarmo je Velenka členkou Kanadských Umelecov. Jej obrazy sú trvalo vystavané v Hambleton Galerii, v Princ Rupert Galerii a v mnohých súkromných galeriách v USA, Kanade a v Isreelu.

Velenka je však aktívne činná i v skautskej práci, po boku nášho Veleny. Za vojny, v Anglii, viedla dievčenský skaut. odd. pri čs. škole, v CSR bola členkou zahraničného oddelenia Junáka, a po príchode do exilu, pomáhala br. Velenovi v DP skautingu.

Opravdu nás teší, že "naša" Velenka je tak úspešná a my jej pravíme veľa úspechov v budúcnosti.

- R -

5 0 r o c n a

I keď ženy nemajú radi, keď sa hovorí o ich veku, prezradíme Vám, že Libuše Drobílková, skautka a vynikajúca pracovníčka, sa v zdraví dožila 50 rokov. Bola aktívna v skautingu v DP lágroch v Nemecku a i keď jej práca v USA poľi pomoci našim uprchlíkom jej nedovoľovala činne pokračovať v skautingu, nezabúdala na nás. Bola odoberateľkou Stopy od samého začiatku a minulý rok nás podporila "neobyčajným" darom. A keď sme tento speňažili, vynieslo nám to 75 Dolarov. Vďaka sestra Liba a všetko najlepšie.

- FAKIR -

LETNÉ TABORY U S A.

Skatský odd. v Los Angeles koná dva letné tábory. Jeden "náborový", (pre nováčkov) od 19 do 26 Juna v Cuyamaca parku a druhý "Opravdový" skautský tábor, (len pre skusených) od 13. Augustu do 7 Sept. na Eagle Lake asi 700 Km od Los Angeles.

"PUTAK" skupiny Explorérov sa koná koncom Augustu a potrvá 10 dní. Tohto Putáku sa zúčastňujú len tí skauti, ktorí považujú 15-20 Km pochod v divočine Sierry za normálny.

- FAKIR -

Nesmíme zapomínat, že jsme v exilu od r 1939, tedy nikoliv sedm, ani třicet, ale skoro čtyřicet let.

Po obsazení našich zemí Hitlerem hlavně v letě 1939 odešlo mnoho mladých lidí do ciziny aby se zapojili do boje o naše osvobození a když na podzim vypukla válka odcházelo jich víc a víc. Mezi nimi bylo mnoho našich skauyů; někteří byli dospělí, jiní odešli z domova se svými rodiči.

V listopadu 1939 odešlo mnoho studentů, když došlo k popravám 21 listopadu a k zavření Vysokých škol a později hodně těch, kteří v podzemí 'zhořeli' a musili se zachránit.

Mezi nimi bylo mnoho skautů, jedním z nich byl starosta Junáka pluk. Vlček, celá řada vůdců oddílů a byl jsem mezi nimi i já.

Již ve Francii na jaře 1940 jsme se spolu sešli a navázali jsme bratrské styky s francouzskými skauty na jihu Francie a měli jsme několik schůzek 'roverů' ve výcvikovém táboře v Agde v jižní Francii.

Po porážce Francie a po evakuování naší armády do Anglie jsme začali na novo s navazováním styků mezi sebou i s anglickými skauty.

Již v červenci 1940 jsem se sešel s Chamberlainem, zvaným mezi skauty 'Tiny' jenž byl správcem Gilwell parku a kterého jsem znal z kursu, který jsem absolvoval několik let před tím. Sešel jsem se také s Martinem Bakerem, vůdcem mého kursu v r 1936 a konečně s Johnem Wilsonem, tehdy sekretářem / Director / Světového Výboru. Bylo to z iniciativy Wilsonovy, že po dobu války se vytvořil jakýsi světový výbor z nás exulantů, protože skutečný výbor se scházet nemohl. Wilson mě požádal, abych zastupoval Československé skauty a pluk. Vlček, který byl vlastně nejvyšší náš representant mě pověřil, abych 'dělal co dovedu'.

V lednu 1941 zemřel Baden Powell v Kenyi v Africe a na zádušní mši ve Westminster Abbey jsem poprvé oficiálně zastupoval našeho Junáka.

Zatím jsme dokázali zorganizovat několik roverských jednotek v naší Československé armádě a také u našich leteckých jednotek, které byly přímo pod anglickým velením. Měli jsme roverské skupiny i v Jerusalemě a v Bagdadu, kde byli naši skauti v armádě. Se všemi jsem byl osobně ve styku jenom v Anglii a ve Skotsku, a s ostatními jsem si dopisoval. Byla to rozsáhlá korespondence a všichni 'dělali co dovedli'.

Podářilo se nám také zorganizovat dočasně oddíl v Londýně, ale po velkém bombardování v létě 1940 když děti byly evakuovány na venkov jsme většinou nechali tyto skauty a skautky v místních oddílech anglických.

V unoru 1941 naše exilové Ministerstvo. Vnitra vydalo dekret, kterým naše skautské skupiny v Anglii a anglických dominiích byly uznány za pokračovatele našeho Junáka. Jelikož Junák v Praze byl rozpuštěn oficiálně teprve na podzim 1940 ta mezera se zkrátila jenom na tři měsíce.

Na podzim 1940 zřídila naše vláda školu pro naše děti, blíž Londýna a evakovala ji o vánocích do Shropshiru. I tam jsme měli oddíl chlapců a děvčat. Vedení převzala mpje paní, která tam byla professorkou.

Byli jsme si vědomi, že naše činnost je dočasná, a věřili jsme, že se po válce vrátíme domů.

Skutečnost, že v Anglii bylo za války mnoho cizinců a cizích armád byla vítanou příležitostí, abychom něco Angličanům o sobě řekli. Průměrný Angličan tot ž neměl ponětí o tom, co je Českoslovankso, že čeština nebo slovenština není nářečí němčiny, že Bohemia není zemí Cigánů a že Jan Hus byl Čech. A tak jsme navazovali podle Komenského od známého k neznámému kde jsme mohli. Angličtí skauti a hlavně děvčata se naučili brzy několik našich národních písní jako 'Tancuj, tancuj, nebo Červený šátečku, jejichž překlady jsme kdesi vyhrabali v knížkách nebo i pořídili sami.

Zároveň s tím jsme se snažili upevnit naše postavení v Mezinárodním skautském Ustředí. Od r. 1920 byl Svojsík členem International/ dneš World Committee a jeho funkci jsem převzal vlastně já v nově vytvořeném sboru.

Jelikož Gilwell Park byl zabrán vojenskými jednotkami které tam měly balonovou barage a protiletadlové dělostřelectvo nemohly se konat kursy tam. Přestěhoval se tedy Gilwell do Youlbury u Oxfordu a tam se pořádaly krátké kursy také pro cizince, jichž bylo plno po Anglii a jedním z instruktorů jsem se stal také já, protože jsem si lépe rozuměl s Poláky a jinými Evropany. To byla velice úspěšná a radostná práce.

P r a k t i c k é   r a d y   v   u d c ě m .

Velen

Starší hoši utíkají z oddílu.

Dej jim nějakou podstatnou práci a funkci. Trochu odpovědnosti a povinnosti. Tu a tam příležitost k 'chlapské' činnosti, jako noční výlet, spaní pod stany v zimě, a vůbec nějaké dobrodružství. Při tom však je drž v oddíle nějakou funkcí jako pokladníka, archiváře, správce výzbroje aby měli stále povinnost něco dělat a o něco se starat. Dej jim úkoly jako správu stanů, výrobu nějakého zařízení v klubovně, nebo výzbroje pro tábor. Něco užitečného co dělat a trochu spolupráce mezi staršími.

Starší chlapci a děvčata se v táboře 'otravují'.

Máš asi příliš mnoho dospělých lidí v táboře, snad i rodičů, kteří berou odpovědnost a práci starším hochům a děvčatům z ruky. Dej jim odpovědnou činnost a nějakou tu funkci do ruky. Přizvi je na porady vedoucích, kde je toho třeba.

Rádcové a starší hoši, či děvčata 'tá-hnou spolu' a zanedbávají své družiny.

Dej jim příležitost v táboře aby si udělali tu a tam svůj vlastní táboráček a povykládali si spolu jen mezi sebou. To potřebují.

Neřuč je však z ruky, přizvi je na porady, na schůzkách oddílové rady dej jim příležitost přinést nápady a návrhy. Raď se s nimi, dej jim možnost se uplatnit. Musí cítit že spolurozhodují a ne jenom vykonávají Tvé rozkazy.

Chlapci nebo i děvčata sprostě mluví.

Předně zpytuj svědomí a vyvaruj se sám a ostatní činovníci stejného tonu. Napomeň 'pachatele' na místě, ale jen vlídným způsobem a 'otcovsky'. Nahraď 'sprostotu' vtipností. To je nejlepší nahraďa protože lidé jsou obyčejně sprostí jenom, aby ukázali svou 'mužnost, nebo u děvčat dospělost.

Chlapci a děvčata špatně zachází s nářadím. Neuklidí nic, otupí sekeru nože a pod.

Udělej odpoledve 'oprav'. Dejte se v kroužku do broušení nožů a seker, pil a pod. Měj v táboře od počátku vhodné zařízení pro uložení nářadí. Sekery na špalku, nože tak, aby se neotupily, dlata nebroušená a opatřená pochvou, pily zavěšené a pod. Tak je naučíš rychle, aby měli 'uctu' k nářadí, které je jen 'prodloužením myslící ruky'.

z redakcie ;

Nie každý den sa stáva, že nám pošta doručí dopis a v dopise sek na 120 Dolarov, na podporu STOPY. I keď dárca nechce byť menovaný, prezradíme Vám, že býva v meste Tobyhanna. Vďaka br.G.B.B.

SKRIPTA L.Š.

PŘEDSTIHNEME 6 perského krále Daria

Dovedete signalizovat semaforem? Představte si, že jíte ve starověku, asi 490 let př. n. l., takdávší mocný vládce — perský král Darius — měl tak dokonalý signalizační praporečkový systém sdělování, že denně dostával informace o všech významných událostech ve své říši. A že to bylo nějaká říše! Zaujímalo v jedné době téměř celý dnešní Blízký východ a dotýkalo se hranic nynějšího Řecka.

To se tedy naučíme nacházet zahan-
blu. Známe již vlnkovou námořní abe-
cedu, víme, jaký mají námořníci blýsk-
avý signalizační kód. Naučíme se tedy
i signalizovat semaforem. Je totiž rych-
lejší než Morseova abeceda, dá se pou-
žít i na větší vzdálenosti, a proto se nám
v našich skautských hrách bude hodit.
Vzdělavost můžeme ještě zvětšit pou-
žitím detailního. A pro lepší viditelnost
se často semafor provádí pomocí pra-
porů úhlopříčně rozdělených do dvou
barv — žluté a červené nebo bílé
a červené. Můžeme signalizovat i va-
ním, vezměme-li si do rukou světlé
záraje, které osvětlí konce ramen.

Semafor je převzat z ná-
mořní praxe, kde se používá
právě při dorozumívání z lo-
dě na loď, či mezi lodí a pe-
vninou. Signalizace je založe-
na na pohybech a hlavně na
poloze paží vysáhlého. Pro
každé písmeno máme určitě
postavení paží. Jedním po-
hybem, kdy se paže nastaví
v zadaném postavení, se objeví
písmeno nebo číslice a opěť
jedním pohybem, kdy se vrátí
do základní polohy, se písma-
no či číslice zruší.

Základem semaforu je kruh,
v němž se do daných poloh
pohybují dvě ramena — naše
paže. Tento kruh je světlým a
vodorovným průměrem rozdě-
len na čtvrtiny, a každá čtvrti-
na ještě na polovinu, ten. na
omšiny. Tím vznikne sedm
poloh ramen, kde při jednotli-
vých písmenech své paže za-
stavujeme. Učíme-li se sema-
for, popořadě probíráme jed-
notlivé kruhy. V každém kruhu
je jedno rameno vždy na im-
též místě.

V prvním kruhu se pís-
mena tvoří jen jedním rama-
nem a druhé je v základní
poloze — ruka je upažena. V
dalších kruzích je druhé rama-
no vždy o jednu osmičku posu-
nuto.

Pátý kruh má znak pro
„číslice“, který se oznamuje
před vysláním čísel (není uve-
den), pak písmeno J, totožné
se znakem pro „konec říše“,
písmeno V, a znak pro omyl.

Při vlastním vyslání a při-
jmání (i při návěku) je nut-
né, aby oba signalizující stáli
proti sobě. Neučte se sema-
for proti zrcadlu, písmena by
byla zrcadlově obrácena a plá-
ka by se. Nejlepší nácvik je ve
dvojicích, a hlavně nikdy ne-
postupujeme k učení dalšho
kruhu, dokud písmena přede-
šlého bezpečně neznáme.

Tak tedy, důkladně se v sig-
nalizaci semaforem procvičte,
ať jej můžete používat ve svém
oddíle stejně dobře jako král
Darius ve své říši.

Tábory 1977

Německá oblast: Oddíl „Německo-Sever“
pořádá tábor „SEVERKA 77“ 10. 7. — 31.
7. v pohohí Upland u Korbachu (Hesen-
sko), oddíl „Německo-Střed I“ tábor „Čer-
ný les“ ve Schwarzwaldu od 24. 7. do 14.
8., oddíl „Německo-Střed II“ tábor v Oden-
waldu od 20. 8. do 4. 9., oddíl „Německo-
Jih I“ tábor „VELEN II“ pravděpodobně v
Bavorském Lese v termínu od 31. 7. do
20. 8.

Holandská oblast pořádá svůj letní tá-
bor v době od 3. 7. do 24. 7. 77 v Lucem-
burku.

Švýcarska oblast chystá tyto tábory: I.
oddíl Baden tábor „BETA 77“ u Thalwillu
3.—16. 7. v kantonu Curych, II. oddíl Effre-
tikon a St. Gallen táboří v kantonu Grau-
bünden od 11. do 31. 7., III. oddíl Bern na
tradičním tábořišti na „Zátoce Dobré Na-
děje“ v kantonu Fribourg od 17. 7. do 7. 8.

UMĚLÉ DÝCHÁNÍ

52

"Z ÚST DO PŮLÍ" JE NEJUCINNĚJŠÍ A TAKÉ NEJLEHODUŠŠÍ. PROVÁDÍME JE BUĎ ZPŮSOBEM Z ÚST DO ÚST NEBO Z ÚST DO NOSU. UVOLNÍME ŠATV U KRKU A NA HRUDNÍKU, VUČÍSTÍME POSTIŽENÉMU ÚSTA A POKUD MÁ UMĚLÝ CHRUP, VUJÍME JEJ. POLOŽÍME NA ÚSTA PŘILOŽENÝ KAPESNÍK. JEDNOU RUKOU PODLOŽÍME KRK, DRUHOU RUKOU DOSTATEČNĚ EMERIGICKY STLAČÍME ČELO DOZADU. POTOM RUKOU, KTERÁ STLAČILA ČELO, PŘINMÁTHEME A PALCEM A UKAZOVÁKEM SEVĚŘEME NOSNÍ CHRČPÍ A DRUHOU RUKOU ODTLAČÍME DOLNÍ ČELISŤ OD HORNÍ. PŘÍTOM DRŽÍME ZÁKLON HLAVY CO NEJVĚTŠÍ. PAK PŘILOŽÍME SVÁ ÚSTA NA ÚSTA MEDVČHAJÍCÍHO A PŘES SLOŽENÝ KAPESNÍK DO NĚHO ZE VŠECH SIL VDECHNĚME U MLADŠÍCH LIDÍ NEBUDEME DÝCHAT PŘELÍŠ PRUDCE. ZÁROVEŇ POZORUJEME JAK SE HRUDNÍK NEBŮCHAJÍCÍHO ZDVÍHL. ODDÁLÍME SVÁ ÚSTA A VUČKÁME, AŽ SE HRUDNÍK VYPRÁZDNÍ. ZNOVU SE NABECHNĚME A VŮDECH DO MEDVČHAJÍCÍHO OPAKUJEME 12-16 KRÁT ZA MINUTU, NE ČASTĚJI. (DŮCHÁME VLASTNÍM TEMPEM, DOUZE VŮDECHV VYDECHUJEME DO POSTIŽENÉHO) U OSOB, O KTERÝCH VÍME, ŽE DELŠÍ DOBU MEDVČHALY, MŮŽEME NĚKOLIK PRVNÍCH DECHŮ UDĚLAT RYCHLEJI.

NORMÁLNÍ POLOHA, DŮCHACÍ CESTY JSOU UCPÁNY ZAPADAJÍCÍM JAZYKEM

ZÁKLON HLAVY UVOLŇUJE DŮCHACÍ CESTY

VYSUNUTÝM DOLNÍ ČELISŤ SE DŮCHACÍ CESTY ŠIROCE OTEVÍRAJÍ.

DŮCHÁNÍ Z ÚST DO ÚST PŘED UCPÁNÍM NOSNÍCH CHRČPÍ

DŮCHÁNÍ Z ÚST DO NOSU - MAXIMÁLNÍ ZÁKLON HLAVY

Z ÚST DO NOSU: POSTIŽENÉMU VUSUNEME DOLNÍ ČELISŤ DOPŘEDU PŘI CO NEJVĚTŠÍM ZÁKLONU HLAVY, UVAŘEME REŤNÍ ŠTĚRBINU A VZDUCH DO NĚHO VDECHNEME JEHO NOSEM. OŽIVOVÁNÍ MUSÍME PROVÁDĚT TAK DÍLDOU, DOKY: SE POSTIŽENÉMU NEVRÁTÍ JEHO VLASTNÍ DŮCHÁNÍ A VĚDOMÍ NEBO DOKUD NEZJISTÍME BEZPEČNĚ ZNAMENY SMŘÍ.

**moudrost
lesní
školy**

Praktické cvičenie umelého dýchania z úst do úst a z úst do nosa spôsobuje mnohým oddielom ťažkosť. Málo členov sú ochotní robiť "pacienta" i dýchaním cez kapesník; cvičná bábka-lúčka stojí v obchode veľa peňazí. Nižšie uvádzame jeden z typov ako si môžete urobiť "umelého pacienta", s ktorým môžete cvičiť vdychovanie i vydychovanie:

Na vyhotovenie hlavy si zadovážte väčšiu plastickú fľašu-láhev podobnú ľudskej hlave. Na hrdlo fľaše pripevnite balónik alebo dušu lopty-miča a na ňu hrubú knihu. Namaľujte oči na tvár, urobte nos so skutočnými dierkami (s dnešnými lepidlami to nie je nijaký problém) a ústa na vdychovanie a ucpanie. Urobte balón poddajným tým, že ho niekoľkokrát nafúkate a potom z neho zas vzduch vytlačíte. Experimentujte ako ťažká musí byť kniha. Toto je len minimálne potrebný materiál. Bábku môžete zdokonaľovať ako sami uznáte za dobré, lebo len cvičením prídete na to ako vám bude vyhovovať. Na str. 52 príručky Školoudu SKAUTSKÁ VŠEHOCHUŤ nájdete návod na cvičenie umelého dýchania.

Krátko: Zo všetkých sil vdychujeme do úst bábky pri ucpatoh nose a pozorujeme ako sa balón zovihol. Potom oddialime ústa a počkáme až kniha vytlačí vzduch- hrudník sa vyprázdni. Takto to opakujeme 12-16-krát za minútu. Pri vdychovaní cez nos uzavremo zas ústa.

Iní spôsob poľa knihy
SCOUT-MASTERS'S HANDBOOK str. 201:

Rubber finger guard (ventilated)   Cut slit for mouth   When raised tube allows air to flow

Paint face on bottle

SKRIPTA L.Š.

PŘEDSTIHNEME perského krále Daria

Dovedete signalizovat semaforem? Představte si, že jíte ve starověku, asi 480 let př. n. l., tehdejší mocný vládce - perský král Darios - měl tak dokonalý signalizační praporečkový systém sdělování, že denně dostával informace o všech významných událostech ve své říši. A že to bylo nějaké řízení! Zaujímalo v jedné době téměř celý svět! Blízký vzhled a dotýkala se hranic nynějšího Rakva.

To se tedy nemůžeme nechat zabíhat. Známe již slajkovou námořní abecedu, víme, jaký mají námořníci slajkový signalizační kód. Naučíme se tedy i signalizovat semaforem. Je totiž rychlejší než Morseova abeceda, dá se použít i na větší vzdálenost, a proto se nám v našich skautských hrách bude hodit. Vzdálenost můžeme ještě zvětšit použitím dalekohledu. A pro lepší viditelnost se často semafor provádí pomocí praporek šňopitěné rozdělených do dvou barev - bílé a červené nebo bílé a žluté. Můžeme signalizovat i ve tmě, vezmeme-li si do rukou světelný zdroj, které osvětlí konce ramena.

O činnosti IFOFSAG v Kalifornii sú čitatelia Stopy pravidelne informovaní. IFOFSAG je však medzinárodná skautská organizácia a o medzinárodnej činnosti Vás budeme informovať podľa potreby.

ŠVAJCIARSKO: Zjazd delegátov z celého sveta sa koná dňa 25-30 Júla v Montreux. Schôdze predsedá bývalý náčelník švajc. skautov Hughes de Rham. Okrem pracovných schôdzek a diskusných programov, bude sa konať výstava skaut. známok z celého sveta, výstava obrazov skaut. maliara Robert Hainard. Po skončení sjazdu, budú poriadané zájazdy na vinobranie, návšteva skautských domovov v Adelboden a v Kandersteg a účasť na národnom festivale v Aarberg. Nemohli by sa niektorí naši "Švajcaráci" zúčastniť tohoto zjazdu a napísať nám o tom článok do budúceho čísla?

FRANCIA: Vyše 110 členov, sa zúčastnilo schôdze v Tours. Zástupci svetovej skaut. kancelárie, informovali prítomných, že skauting existuje v 109 štátov a celkový počet skautov je vyše 13.5 miliónov. Účastníci navštívili hrady Chenonceau, Azay-Le-Rideau a vínové jaskyne v Vouvray, kde niektorí delegati boli prijatí za členov "Chevalier de L'Ordre Chantepleure."

IRSKO: 130 členov a niekoľko členov z Nemecka, Dánska, Holandska, Belgie a Švajčiarska sa zúčastnilo schôdze v Dublin. Boli podrobne informovaní o stave skautingu v Irsku a po zakončení sa zúčastnili zájazdu do Glendalough, Guinness pivovaru a historického Dublinu.

Skauting poslechem

Pred časem jsem napsal do časopisu O K N O - holandský exilový bulletin - článok o tom, že jsme měli na skautském táboře děti, které nejsem že neuměly česky číst, ale ani pořádně mluvit - a byly tudíž problémy s dorozuměním, šifrováním učením se. Napsal jsem, že by někdo měl ulehčit práci rodičům v Holandsku a čas od času učit děti česky. Ohlas na článek byl takový, že ani Don Quijote by se o nic takového nepokusil, pokud by byl strážliv.

Leč zželelo se mi dítek a taky těch, co pro ně obětave dělají časopisy. K čemu časopis, když dítě s námahou slabikuje a po dvou větách odpadne, protože pro obtíže s luštěním nevnímá obsah? (Dítě za to nemůže, že se totéž písmenko téže sbecedy čte v různých jazycích různě. Schválně, co to má česky znamenat, když dítě napíše: "CHEL SEM CACAT" nebo čte "noufej" či "ŠOFAPANA"? Co tím dítě myslí, když napíše "COECATSJCA"? To koukáte, dospělí vzdělanci, a čím se váš potomek musí - holandsky by napsal "MOESIE" - potýkat. Klohouk dolů, jestliže se vůbec pokusí číst.).

Ale dítě slyší a rozumí řeči otců a matek, kteří mu budují bohatou slovní zásobu ("nenašlap mi tady", "di si už konečně umejt ty ruce" "nevtrovaj a di se zeptat táty", "uhni a nečum"). A dítě má rádo písničky, pohádky, legraci a rádo soutěží.

Vznikl tedy nápad nahrát to, co má dítě rádo, na kazetu a tu nechat obíhat v oddíle. Nejaký levný kazeták má dnes doma prakticky každý. Tři exempláře první oběžné kazety jsou už na cestě zpátky a tři exempláře druhé právě dávám do oběhu. Kazeta má 30 minut jedné stopy pro starší a 30 minut pro mladší. Účelem samozřejmě je naučit děti něco z dějepisu, zeměpisu a češtiny a tak je připravovat na plnění Stezky a odborky z rodné řeči. A tak na písničku, pohádku nebo povídku hned navazují soutěžní otázky, jejichž účelem například je, aby si dítě ve svém hinci našlo skautské časopis (v

našem případě TAM-TAM a STEZKU) a vzhledalo v nich příslušnou písničku nebo rozluštilo hlasvolam. Občas je dítě nabádáno, aby si to či ono našlo na mapě a taky, aby o některé odpovědi mořilo rodiče, abychom je rovněž dostali do hry. Některé otázky jsou přímo zaměřeny na to, aby si dítě uvědomilo rozdíly v pravopisu a výslovnosti mezi svou řečí školní a češtinou. Povídky a pohádky a na ně navazující otázky mají sloužit k rozšíření slovní zásoby.

Kazetou hodláme děti seznámit s jejich kulturním dědictvím. Mám na mysli nepřehrné poklady hudby národní i umělé (Smetana, Dvořák, Fibich, Janáček, Novák a další), poezie (Neruda, Šrámek, Nezval, Seifert), prózy (Němcová, Neruda, Bass, bratři Čapkovi a j.), divadla (Štěpánek, Osvobozené divadlo, Senafor) a humoru (V+W, Horníček a j.). Otázkou není, co na kazetu dát, výbrž co vypustit.

O skautskou tematiku je postaráno vazbou na oba zmíněné časopisy, od druhé kazety krátkým tréninkem v morseovce, v budoucnu možná ukázkami z Foglarovek a pod. Bratr Velen umí poutavě vyprávět. Chci ho poprosit, zda by svoje vzpomínky pro nás namluvil. (Pozn. redakce: potom by se to mohlo přepsat a vydat.)

Dítě musí samozřejmě vidět ocenění svého výkonu. Odpovědi pošle na mou adresu - z víc jak dvaceti neodpovědělo zatím asi 5 dětí - a výsledky bodování vidí v příštím čísle STEZ-

Nekritisuj děti!

A jste-li v pokušení kritisovat děti... čekáte, že řeknu, *nedělejte to!* Ne, neřeknu to. Pravím jen, abyste, *prve než je budete kritisovat*, si přečli jeden klasický kousek americké žurnalistiky: *Otec zapomíná*. Tento článek vyšel původně jako úvodník v časopisu *People's Home Journal*. Otiskují jej ve výtahu, uveřejněném v *Reader's Digest*.

Otec zapomíná je článek napsaný v návalu upřímných citů, a rozehvětl citové struny již tolika čtenářů, že je s oblibou otiskován znovu a znovu. Od chvíle, kdy vyšel, před nějakými patnácti lety, byl otištěn, jak píše jeho autor, W. Livingston Larned, „v tisíceroch časopisech a v novinách po celé Unii. A zrovna asi tolikrát v četných cizích řečích. Sám jsem dal autorizaci tisícům lidí, kteří jej chtěli předčítat ve škole, v kostele a jinde. Objevil se, ku podivu, i ve studentských časopisech. Stává se, že nějaký článek sádle. Tak tomu je jistě s tímto.“

OTEC ZAPOMÍNÁ.

Napsal W. Livingston Larned.

Poslyš, synáčku: Říkám tohle, zatím co spíš, s ručkou pod tvářičkou a se zplihlými plavými kučerami na vlhkém čilku. Vkradl jsem se do tvého pokojíku samotén. Zrovna před chvílenkou, když jsem četl v pracovních novinách, zalila mne vína výčitek svědomí. Přišel jsem zkroušeně k tvé postýlce.

Myslím si, synáčku, tohle: Byl jsem na tebe nevlidný. Vyčinił jsem ti, protože sis jen tak olíel obličej mokřým ručnikem, když ses ráno strojil do školy. Pustil jsem se do tebe, že sis nevyčistil obuv. Vykřikl jsem zlostně, když ti něco upadlo.

I při snídani jsem na tobě našel chyby. Ze kaziš věci. Ze hltáš jídlo. Ze se opráš lokty o stůl. Ze si mažeš tlusté máslem chléb. A když sis šel hrát a já odcházel na dráhu, obrátil ses, zamával na mne a zavolal: „Sbobem, tařko!“, ale já se zamračil a napomenul tě: „Nehrbat se!“

KY. Mimochodem některé odpovědi jsou paány překvapivě dobrou češtinou. Pro jiné rodiče, zdá se, to byl podnět, aby začali něco dělat.

Je předčasné pokoušet se hodnotit výsledky z jednoho holandského oddílu. Pokud by se jiné oddíly chtěli o něco podobného pokusit a chtěly použít materiálu z našich kazet, rádi jim je půjčme a poskytneme základní informace o zkušenostech a organizaci oběhu. Zanedbátele-li totiž některý z důležitých detailů, týkajících se balení, předtištěných adres, přiložených instrukcí, kvality kazet a pod., může všechno skončit hned na začátku fiaskem. *Bratr Jan*.

Zájemci se mohou obrátit na: Dr. J. Jelínek
Bachlaan 44
OSS, Nederland

P.S. Lituj, že nemím slovenaky a nemím slovenský materiál. Ale na myšlenku oběhové kazety si nikdo nedělá monopol a je to otázka iniciativy kohokoli, kdo by se o něco podobného chtěl pokusit. Naše první zkušenosti mu třeba ulehčily začátek.

Rozluštění zřehad z textu: "CHEL SEM CACAT" napíše dítě odchované francouzskou školou, chce-li dát vědět prostý fakt "Šel jsem kakat", "NOUFEJ" vyslovuje dítě z holandské školy slovo "NOVY", "COECATSJCA" = kukačka, "SOFAFANA" je pro německy učené dítě "schovávaná".

A k večeru jsem začal znovu. Když jsem šel domů, přistihl jsem tě, že klečíš a hraješ v kaménky. Na punčochách jsi měl díry. Zahanbl jsem tě před kamarády, poručiv ti, abys šel domů přede mnou. Punčochy jsou drahé a kdybyh je měl kupovat, dal by sis na ně lepší pozor! Tak se k tobě choval vlastní otec!

Pamatuješ, jak jsi potom vešel ostýchavě, s nejistým pohledem, do knihovny, kde jsem četl noviny? Vzhledl jsem od nich rozmrzen, že mne vyrušuješ, a uviděl jsem tě stát nerozhodně ve dveřích. Vyjel jsem na tebe: „Co tu chceš?“

Neřekl's ani slova, ale skokem jsi byl u mne, vzal's mne kolem krku a líbal, a tuskł's mne ručkama s horoucností, kterou Bůh vložil do tvého srdce, a kterou neochladila ani má nevěřimavost. A potom jsi odhupkoval po schodech.

Nuže, synku, za chvílenku poté mi noviny vyklouzly z ruky a přepadla mne hrozná úzkost. Čemu jsem si to jen navykl? Vidět jen samé chyby, kárat

— tak jsem se ti odměňoval za to, žeš malý hošík. Ne, že bych tě nemiloval, ne, ale požadoval jsem tuze mnoho na malém chlapeci. Měřil jsem tě měrou svých let.

A zatím v tvé povaze je tolik dobroty, půvabu a opravdovosti. Tvé srdceko je jako ranní úsvit na horách. Projevil's to tím, jak ses samovolně ke mně rozběhl a políbil na dobrou noc. To mi postačilo. Přišel jsem potmě k tvému lůžku a poklekl u něho zahanběně.

Je to jen chabé pokání. Víím, že bys nepochopil, kdybych ti to fikal ve dne. Ale zítra ti budu opravdově: tařkou, budu s tebou skotačit, budu se s tebou smát i s tebou plakat. Zatnu zuby, jen abych neřekl něco nevrleho. Budu si předřikávat jako modlitbičku: „Vždyť je to ještě hošík!“

Obávám se, že dosud jsem v tobě viděl dospělého člověka. Když však tě teď, synáčku, vidím, skrčeného a unaveného na lůžku, poznávám, že jsi pouhé dítě. Včera tě matka ještě chovala v náruči, měl's hlavičku na jejím rameni. Zadal jsem toho od tebe příliš, přes-přidš!“

AŽ SE NÁS LETO ZEPTÁ...

(*voľnôcent*) Máme v Európe oddiely s rôznym stupňom zaangażovanosti rodičovstva. Bez rodičov by to mnohde ani nešlo, obzvlášť tam, kde nutno dojíždieť na schôzky a výlety z veľkej dĺžky. Sluší sa tedy, aby tatínkové a maminky boli informovaní o našom kutení, ale predovšetkým o chystaném letnóm tábore. U nováčkov nutno zaplašiť chmury a neistotu z asi prvého odloučení od domova. Tam, kde je kontakt s rodičmi úzky, je dobré zorganizovať informačné stretnutia s tatínkami a maminkami táborníku, vše vyvetliť, zodpovedať otázky, dať tipy k výstroji atp. Možno že niejaký rodič zapúje i niečo do obecnej taborovej výbavy. U déle fungujúcich oddielu nebyváva kontakt s rodičmi tak úzky; zde by byl vhodný třeba orientační oběžník, spojený třeba s definitivní přihláškou. Na toto je nejprůhodnější doba těsně po svatodušních svátcích. To už víme sami dost podrobností.

Již předtím s táborníky prodiskutovaný hrubý program teď už dáme v kruhu vedení definitivně na papír. Nezapomínáme na alternativy pro špatné počasí. Což už teď předkreslíme hlavičky na denní program pro vývešku?

Sestavíme si listinu těch potravin, které výhodně nakoupíme ve velkém a vezeme s sebou (konservy, těstoviny, zavařeniny atp).

Měsíc před začátkem tábora už máme vyinkasovány zálohy. Velká část 'provozního kapitálu' se otočí stejně ještě před táborem. Zálohy jsou mimo to zavazující a netřeba váhat ani se stanovením anulacního poplatku.

A už jsme v posledním týdnu před táborem. Je později velikou úlevou, můžeme-li poslat část materiálu na tábořiště napřed. A je velice prospěšné, posle-li vedení na tábořiště předvoj. Je tam co dělat: zařídit transport krajinek z pily, vyměřit podrobně podsaď, taborových staveb atd.

Protože jen část táborníků přijíždí společně, máme promyšlenou "taborovou recepci". Pokladník má seznamy s poznamenanými zálohami, hospodář event. krojové součástky. Dobře působí, poptá-li se lapiduch na zdraví skautika i rodičů při příjmu.

Každý rok posíláme seznam výstroje táborníka. Letos jednou jinak: par tipů pro výstroj tábora: zamykací kasička, pokladní deník, plastická mapa na doklady, smlouva s majitelem pozemku, kronika programu, hodné poznámkového papíru, stopky, odborky, odznaky, průkaz vud-

ce, vlajka, lampa, uhličky z ložského taboráku (štafeta z Gilwelu), staré kolo, adresy zprátených táborů.

Přeju dobré počasí, dobrou partu a náladu a nezapomeňte na publicitu v místních novinách, hodné článků a kreseb pro Sem-Tam a hodné písniček na kazetu 77. **Cookie**

Zimný tábor

BELALP

25.12.1976 - 2.1.8.1977

Ubytovanie:

V hlavnej budove v dvoch noclahárnach mladšie dievčatá a chlapci; vo vedľajšej budove v

dvoch noclahárnach starší. Kuchynä a jedáleň v hlavnej budove, kde sme sa tiež schádzali k spoločným programom. Odlúčené ubytovanie rodičov a ostatných činníkov sa prejavilo kladne, pričom ich naprogramovaný styk s účastníkmi podľa dohovoru s vedením nenarúšal normálny program tábora - najmä milé bolo stretnutie o polnoci so srdečnými ale disciplinovanými vzájomnými blahoželaniami.

Hlavnou náplňou tábora bolo lyžovanie. Nakoľko nám počasie prišlo, využili sme plne dobré snehové podmienky a každý si zalyžoval do vôle. Jazdilo sa po skupinách pod vedením inštruktrov, pričom sa ukázalo, že mladší sú disciplinovanejší než tí starší. Stravovanie prebiehalo normálne, no samozrejme pri 65 účastníkoch nie je možné vyhovieť vždy individuálnym chutiám. Večerný program sa nemohol púť v takom rozsahu v akom bol pripravený, lebo únava po lyžovaní, ale najmä veľký počet účastníkov sa prejavili ako brzdy. Z tých istých dôvodov sa do denného programu nemohli zaradiť skautské disciplíny zimného táborenia, takže tento tábor bol vlastne len podľa mena skautský, ale inak len lyžiarsky. (Pozn. redakcie: V budúcom čísle STOPY budú články o skautskom zimnom táborení).

Po zhodnutí kladov a záporov tábora sme došli k uzávieru, že pri veľkom počte účastníkov nemožno rozvinúť skautský program. Pre budúce zimné tábory odporúčame výber účastníkov, najmä pokiaľ ide o požiadavky na skautskú kázeň a vzťah ku skautskému kolektívu, a to s maximálnym počtom 35 - 40 účastníkov.

Tábora sa zúčastnilo 65 skautov a skautiek z týchto štátov:

Anglicko	1
Holandsko	12
Francúzsko	2
Itália	1
Nemecko	11
Švajčiarsko	38
ďalej 6 vedúcich odd. Bern a 31 rodičov, rod. príslušníkov a skautských	

činníkov. Dá sa povedať, že poslanie tábora bolo do značnej miery splnené. Niektorí sa ťažko ľútili. Všetci sme sa vracali domov zdraví, zotavení a v poriadku. Tešíme sa na budúci tábor. *Vlk+Hurikán* *hodnotne by som sa chcel aj týmto poďakovať br. Harikánovi a tým spolupracovníkom, ktorí - keď som ťažal v nemocnici - ujali sa obetavo mojich úboľ a dokončili prípravu nášho skautského tábora. - Vlk*

